

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri-
stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Tržaški Slovenci

ali okoličani so te dni bojevali kos velicega boja, ki ga bijemo vsi in ki ga ima končno odločiti stoprv nevidna bodočnost, namreč boja za narodni obstanek. V tržaškem deželni zboru je zagrizneni sovražnik Slovanov Hermet predložil novo volilno postavo, katera nema drugega namena, nego okoličanskim Slovencem vzeti pravico lastnih šest poslancev iz svoje sredine voliti, ter izročiti jih popolnem laškemu majoriziranju. Paragraf sedmi te nove volilne postave namreč določuje, da se vsi volilci mestni in okolični pomešajo, razdelé v tri razrede in vsak razred bi volil 18 poslancev v mestni, obziroma v deželni zbor tržaški. Ker je občinski volilni red podloga volilnega reda v državni zbor, izgubili bi Slovenci na ta način svoje poslance v občinskem in državnem zboru.

Res, Slovana že tlači kdor ima le čas, in le-tá, krotak kakor ovca, si daje vse nalagati, „trpi grba“. Od ene strani Turek, od druge Magjar, od tretje Nemec, od četrte pa še Lah. Vse „volilne reforme“ v Avstriji so gledale le na to, kako bi se nam Slovanom, ki imamo številno večino v Avstriji, dejansko dokazalo, da je dvakrat dve pet, t. j. da bi se nas v manjšino potisnilo, kar se je — slava Šmerlingom in Auerspergom — res zgodilo. Vsi ti popravljeni volilni redi so imeli za soboj načelo, Slovana v manjšino spraviti, če ne njegov glas čisto udušiti. Kaj čuda če Lah, videč vspehe Nemčeve, ne more mirovati, nego tudi poskuša, kakor žaba v pravljici, ki je videča konja podkovati, tudi nogo dvignila.

Tržaški Slovenci bi z vso pravico smeli

zahtevati, da se število njih poslancev za nekaj pomnoži v razmeri s številom prebivalstva. In ko bi Italijani, ali bolje bastardati tržaški kolikaj pravicoljubni mogli biti, dali bi jim več poslancev. A namesto tega jim hočejo še te vzeti!

Dva dni je trajala ostra debata v tržaškem zboru. Slovenski poslanci iz okolice so hrabro branili svoje pravo in z zadovoljstvom vidimo, da se je celo mej Italijani našel pošten mož, Pascotini, ki je moževsko besedo založil za pravico.

Tako je prišlo, da so se Hermetje sami ustrašili nage svoje krivičnosti in cela stvar je na novo izročena odboru, ter se bode skušalo nekako posredovati.

Tu je Slovencem iz okolice nastavljena past! Ako jim mi smemo kaj svetovati, bilo bi to, da tu kjer jih hočejo Lah oropati, ne delajo ni najmanjšega kompromisa, nego strogo in ostro branijo to pravo kar ga imajo — do zadnje možnosti. To se tem laglje godi, ker je videti, da tudi vlada nij za to, da se okolica Lahom na nemilost izroči, in torej ne bode postave potrdila, če jo Hermetovci prav sklenejo.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 21. septembra.

Ministersko posvetovanje o odpravljenju colnine za žito nij imelo vspeha kakor so ga cislejtanski ministri želeli. Magjari so tudi tu zmagali, od 1. oktobra se bode zopet žitna colnina na ogersko-avstrijski meji pobirala, kar je izguba za Cislejtanijo. „N. fr. Pr.“ očita, da je tega kriva „brez-taktnost“ in „smešno obnašanje“ ministra Banhansa in Pretisa v tej stvari.

Češki „stari“ listi ščujejo narod, naj pošilja onim sedmim poslancem, ki so šli v deželni zbor, nezaupnice. „Narodni listy“ pak pozivajo svoje prijatelje na deželi, naj za katilinarne eksistence, ki podpise na nezaupnice nabirajo, močne metlje pripravljene imajo.

Vorarlberški deželni zbor je najmanjših eden, a tudi najpogumnejših. Ultramontanska večina je v zadnji seji remonstrirala zoper direktne volitve v državni zbor. Pomagalo pač nič ne bode.

Rumunski list „Romanul“ bere Magjarom hude levite. On pravi, da so se Magjari, odkar so prišli iz azijskih step, vedno morali učiti od Rumunov in da imajo Rumuni pravico v mejnem pitanju Magjarom dajati lekcije.

Vnanje države.

Srbski knez je prišel 18. septembra v Turin in je bil slovesno sprejet.

Poročilo, da je **ruski** car pisal don Karlosu pismo, v katerem mu svojo simpatijo izreka, nij se še oprovglo. Vsi listi so v misli edini, da je ta ruski korak, ako je istinit, važen faktum, ker se Rusija postavlja na drugo stališče nego Nemčija in Avstrija, ki sta Seranovo španjsko vladu priznali, torej sta Rusiji v tem slučaju protivni.

„Ostsee-Zeitung“ poroča iz verjetnega vira, da se položje reči v Rusiji čezdalje bolj zamotava ter **Rusijo** k delovanju siliti hoče.

V **francoski** permanenčni komisiji je poslanec levice Tirard interpeliral vladu zaradi proganjanja novinarstva. Minister notranjega je odgovoril, da vlada le večino narodne skupščine in Mac-Mahona pred napadi brani.

Italijanska vlada hoče uvesti novo vojaško postavo po vzgledu pruske sisteme občne vojne dolžnosti. Vsak italijanski državljan, ki nema kake bremote, je vojak od 19 do 30 leta. Po računu Farinijevem bode Italija imela 72 do 75 tisoč mož stoječe

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světla; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„A kaj pomenijo te čare, tam na nasprotni steni?“ vpraša selka kazaje na zid ves poštani.

„To je moj koledar.“

„Vaš koledar, dedček? Kako je to mogoče — saj ne vidim v teh čarah nobene misli?“

„Pa vendar sem vam iz nje tolikrat dobro svetoval. Sicer nij za celo leto, velja le za dva meseca. Od prvega decembra do prvega januarja si zaznamujem vreme. Ako mete, naredim čaro ter jo vso prečrtam. Je-li lep dan, naredim zopet čaro, ter jej pride-nem kolešček; to pomenja solnce. Ako je deževno, pridam k čari same kapljice. Kakoršno vreme je bilo februarja, ravno tako

bo rožnika, ko seno kosimo in vreme meseca decembra se vrne meseca avgusta, ko jemljemo žito domov. Ako me pride kdo o žetvi ali kositvi vprašat, kakšno bode vreme, stanovitno ali ne, grem sem ter mu moram na tanko povedati.“

Ko sta dedček in Mrakotova koledar pregledovala, ustanovljaje uže naprej, kateri dan bode žetev najugodnejše začeti, pristopil je doktor, v globino srca ginen, k Enefi pri oknu stoječi. Solnce je bilo ravno zašlo in nad krajem, ki se polagoma temnil, izhajal je jasno in sijajno, kakor bi bil iz čistega srebra, mesec prav nad hribi, na nebu še zmirom rudečem.

„Poglejte na mesec,“ dejala je z otročjim veseljem; tako vesela kakor denes še nij bila nikoli na svetu. „Če ne izhaja tako krasen, kakor bi hotel iti za družico? Revez teško dela vselej, predno pride nad goré; vselej mu želim, ka pride višje, ter se mu čisto drugače potuje po nebeški cesti. Slišite, slišite, kako so hoste na Ještedu zaš-

mele; je-lite, da je to lepo. Kaj si neki pravijo! Če se pač tako razumejo mej soboj kakor mi ljudje? To je res, da se razumejo; vse se razume v naravi, vselej „svoje s svojim“, cvetlica cvetlico, črv črviča, ptiček ptička... Ali kaj je vam? Saj se ves tresetete; zakaj tako čudno na-me gledate?...“

„Nič mi nij, le pomiri se,“ zašepetal je Otik, ter stisnil strastno njeno na oknu poživajočo roko; „spomnil sem se na ustanovitelja vaše rodovine, ki je utekel s praznega šuma in bedaste krasote kraljevskega dvora in si tu v samoti postavil skrivaje, kjer je prebival z ono, ki se mu je zavoljo njene priprostosti bolj priljubila, nego tam vse vzvišene, slavne in nečimerne krasotinke, dolgo let v nekaljeni sreči in neminljivi ljubezni; in imam ga za prvega modrijana tega sveta...“

„Ako ne boste vedel v teh naših hribih baš ničesa boljšega, pridite tedaj k nam malo posedet in z nami se pogovarjat“

vojske in po 12 letnem kurzu aktivno stanje 530.000 mož.

Italijanski general Lamarmora je zdaj na ruskih tleh, mej donskimi Kozaki.

Iz **Mantue** se poroča, da so škofa Roma na šest dni zaprli ker je kralja razžalil.

Egiptovska vojska je na meji Korodofana v hudi bitvi premagala Dafoures in verjetno je, da bo egiptovski kralj postal se te dežele.

Dopisi.

Iz Vipave 17. sept. [Izv. dopis.] Ker Vaš navadni dopisnik o pretečeni volitvi v dež. zbor molči, dovolite da Vam jaz nekoliko sporočam. — Kdor starokopitne „Novice“ ali pa farovski list od zadnjih dnij čita, mora misliti, da smo mi Vipavci zares postali sami mežnarji. Zmaga pri zadnji volitvi je rimske moze tako napihnila, da vidijo v svoji „sveti“ domišljiji v naši dolini uže drugo Gorenjsko.

No mi našim „starim“ tega veselja ne zavidamo, a prosili bi je vendar, da bi bili nekoliko resnicoljubnejši, ter le fakti svojim listom poročali, ne pa izmišljene reči. Tako se je na pr. poljubilo nekemu dopisniku v farovski list poročati, ka bi bili liberalci „se vozarili po idrijskih hribih, tekali po bišah, govorili in pisarili za g. Plešnarja,“ in kaj vem še vse, kar je zgolj izmišljenka. V obrambo moram povedati, ka se gotovo še pri nobeni volitvi na Slovenskem nij od liberalne strani tako malo agitiralo, kot baš zdaj. Spodbujal nas je pač nek g. dopisnik v „Sl. Narodu“, a zastonj. Spali smo in sad našega spanja je bila naša premaga.

A kakor smo mi premalo delali, tako so pa klerikalci neumornejše agitirali, posebno pa naše duhovenstvo z g. Jurjem na čelu. Vse to se je pa vršilo tako na tihem, kakor da bi bili volili kakega papeža, ne pa dež. poslanca, in sicer radi tega, da bi njihovo agitiranje liberalcev preveč ne opozorilo. A o tem molči popolno farovski dopisun, in tudi faktum, da je naš g. Jurij šel z nekoliko duhovni idrijskih volilcev čakati, ter jih je od 17tih zvestih g. Plešnarju nič menj kot 12, reci: dvanajst, (sramota tej dvanajstori!) premotil za svojega pri-

poročenca, ta faktum pravim je g. dopisniku čisto nov. In zakaj on o prav jezuitskem pritisku pri volitvi molči? Je imel li tako črne naočnike, da nij tega zapazil? In zakaj ne omeni nič lahke borbe, katero so imeli klerikalci vsled obdržanja starih volilnih mož? In zakaj je, kot tat pod streho tiho o figantstvu nekaterih duhovnih volilnih mož? Je bil li tako gluh? No trobiti se da lahko, a istino poročati Vam smrdi. To je prav jezuitsko.

Sicer Vas pa moram zagotoviti, da če je bilo mogoče kakega bolj omikanega kandidata za kandidata postaviti, nijso bili ves vaš trud in vsi stari volilni možje nič pomagali. Delovanje g. Plešnarja nij nam Vipavcem dovolj znano, in baš to je vam k zmagi naj več pripomoglo.

Na vse zadnje pa nijsmo s to premago čisto nič izgubili, ampak to nam bo služilo v nekako spodbudo za drugo volitev, katera pride tako kmalu na vrsto. Takrat gg. rimljaki se vidimo zopet, a nekoliko bolj resno.

O novem dež. poslancu kaj več poročati bilo bi pač odveč, vse kar se da o njem poročati je, da je za duhovenske muhe navdušen in da mu poslanstvo pristojna kot kravi sedlo.

Pa še nekaj bi bil kmalu pozabil, namreč podlistek v šte. 100 farovškega lista, ker si je v svojem „spominu na vipavsko volitev“ gosp. Radoslav (Silvester) „Daničin“ pesnik, klerikalni dopisun, aranžer klerikalnih veselje, čitalnični pridigar, pekovski pomočnik etc. etc. nepozabljiv spominek postavil. O tem najnovejšem umotvoru pisati, bilo bi presmešno in preotroče. Le tega ne vem, kaj je g. „pesnika“ zopet k nam prineslo. Saj so ga baje pred nekaj časom hudobni Narodovi dopisniki iz Vipave izgnali.

Le še to mi dovolite, da pri tej priložnosti našo klerikalno čitalnico nekoliko dregnem. Gg. čitalničarji ali spite? Kje so vaše tako hvalisane besede in veselice? Ali nij več „Sokola“? Vam nijsmo mar mi tudi pravili, da brez liberalcev ne morete nič, akopram vas je kot listja in trave, kakor trobi farovško trobilo mej svet. No veseli nas, da g. čitalnični predsednik sam uže to spoznava, ker vabi zaporedoma liberalce,

naj pristopijo k čitalnici, ter napravijo kako veselico pod katerim imenom uže.

Iz Mirne na Dolenjskem 19. sept. [Izv. dopis]. Pri nas se je 16. t. m. prigodila nesreča v učiteljevem stanovanji. Ko je učiteljeva žena v veži snažila obleko, pokliče sestro učiteljevo, jej neki madež kaže; kar se udere pod njima s ceglom obložen tlak in obé padete v 8 — 9 čevljev globoko klet. Za njima se je še osipaval mort in cegl. Žena je takoj omedlela. Močno je krvavela iz rane, katero je dobila pod čeljustjo. Sicer pa baje občuti na celem telesu hude bolečine, zaradi katerih iz postelje niti vstati niti sama dvigniti se ne more. Menj poškodovana je sestra. Iz tega lahko sodite, koliko se krajni šolski svet kakor tudi srenjsko svetovalstvo briga za varnost svojega učitelja in njegovih. Nastopivši 1871. leta učiteljsko službo v tem kraju opozoril je učitelj precej predsednika kr. šolsk. sveta, naj da pobite cegle na strehi z novimi nadomestiti, druge pa preložiti, kjer je močno zatekalo, posebno na onem kraju, kjer se je omenjena nesreča prigodila. Pa kdaj se je ta poprava izvršila. Še le čez leto! Dalje je prosil, naj se mu, proti močnim solničnim žarkom napravijo pri oknih potrebne šaluzije, katerih poprej še bilo nij. Pa kdaj so se napravile? Čez dve leti! Tudi strop neke male izbice je bil uže o njegovem prihodu z podporami podprt. Pa kdaj se je to popravilo? Čez tri leta! In ako bi bil učitelj mogel v ozidje videti, gotovo bil bi o tej stvari prosil pomoči. Kdaj bi se bilo po to popravilo, to le bog zna! To stanovanje bilo je sedaj učiteljevo, znanprej boče pa organistovo; kajti v šolski hiši nij drugega nego šolska soba, katere popis vam bi srčno rad podal.

Nauk je poldneven. Zjutraj dohajajo večji učenci do 50 na številu, popoldan pa manjši (začetniki) do 70 na številu. Vse skupaj podučevati torej nij mogoče. Da je v takej sobi silno težavno mladino po novejših načrtih vspešno podučevati, vsakdo lahko sodi. Po zimi pritiska mraz, v oblačnih dnevih zadržuje nauk tema, po leti pa vročina in soparica, ki padate zastran nizave na mladino, jo storite za nauk mlačno

dejal je dedček doktorju, ko je po obisku v betlehemu odhajal. Razume se, da se doktor nij dal dvakrat vabiti. Prihajal je dan na dan v malo hišico pod gozdom.

Nikamor še nij s tako radostjo hitel, nikjer nij bil tako rad. Vselej ko je vstopil, obhajali so ga oni občutki do zdaj neznanega miru in zadovoljnosti, kakor pri njegovem prvem obiskovanji. Zraven ga je Enefa vselej s tako navdušenim pogledom sprejela, kakor bi prihajal v nizko poslopje sam odrešenik in dedček videč kako pohlevno in presrečno doktor ravna, izgubljeval je vsak dan svoje trdosti ter ga tudi prijazno sprejemal. Le Jenik je ostal pri svojem odporu proti doktorju in ko ga je videl prihajati, vselej je utekel. Ako nij mogel uteči, gledal je s temnimi očmi dedčeka, da se tako prijazni s tem Pražanom, ali še temnejše je pogledoval sestrino zaupnost do njega. „Le počakaj,“ zagrozil je; „izpoznala boš, da nij v njem nič dobrega, ter boš obžalovala, da nijsi pred njim utekala kakor jaz.“

Najbolj je dedčeku godilo na doktorju to, da je znal tako lepo pripovedovati. Pravil je njemu in Enefi dan na dan o vseh tujih deželah in mestih, kjer je bil sè strijem in kjer so stale gledališča, pri katerih krasoti prej nikoli nij pozabil betlehema pod Ještedom. Dostokrat je spravil dedčeku krivec z roke in vnučici šivanko, ko jima je razkrival čudeže sveta za nju popolnem nove, popisovaje jima London. Pariz, laška mesta na morskem bregu, da so v morji samem postavljena, v podnožji ognjemetnih hribov položena. Videč njuno nehinavsko občudovanje in radost, premišljeval je Otik celi dan predno je v bajtico šel, kaj bi jima denes zopet novega povedal, s čem bi ja vnovič osupnil in razveselil.

Ali nij dolgo trajalo in doktor se je začel iz bajtice le na pol zadovoljen vračati, včasih popolnem nezadovoljen. Saj nij hodil tje, da bi se dedčeku prikupil ter ga zabaval, nego da bi zadostil svojemu srcu in nikoli, nikoli nij bil z Enefo četrte ure sam, da bi z njo mogel zaupno pogovoriti iz duše

v dušo. Čemu mu je bilo, da jo je zdaj vsak dan videl, ter cele ure zraven preživel. Dosta rajši mu je bila takrat, ko mu je hodila uroke zarekovati. Vnovič je začel na njo mrziti, da tudi ona ne čuti te potrebe in mu k temu ne poda priložnosti.

Enkrat se jej je zavoljo tega pritožil, ko je šel dedček za trenotek pogledat, če se nij sapa obrnila in če ne bode jutri dež šel, na kar mu je tako nedolžno odgovorila, da bi bil takoj iz kože skočil. „Pred dedčekom vse govorite, kar hočete, pred njim nemam nobenih skrivnosti. Saj ste uže lahko izpoznali, da vse, kar pravite, boljše razume nego jaz?“

Včasih, ko je prišel domov, se mu je tako za njo stožilo, kakor bi je cel mesec ne bil videl, in šel je po večerji še enkrat skrivaj k bajtici. Hodil je okolo nje upajoč, da se morda zdaj na vrtu sprehaja; saj se je vselej rada po delu zvečer malo razhodila. Ali nikoli je nij našel. Postavil se je pak k plotu, tam kjer ga je prav lahko v mraku svetlih spomladnih noči, videla in spoznala,

in dremotno. Leta 1872 je po ukazu c. kr. okr. glavarstva v Rudolfovem ondodni okr. fizikus g. dr. Bučar pregledoval tudi tukaj zavoljo občnega zdravja stanje šolske sobe, ter srenjske zastopnike opozoril, naj šolsko sobo povekšajo in tako bolj zračno store. Obljubilo se je, — toda do sedaj še nič zgodilo. Mirna je zelo obrtniški kraj; kajti skoraj vsaka hiša ima kako barantijo, toda lahko bi one na prste štel, kateri več znajo, nego svoje ime komaj razumljivo podpisati. To je sad brezskrbnosti za šolo. Naj vam bo v prihodnje šola in učitelj več mar, kakor dosehal. Kar so vaši starši nad vami storiti zamudili, spolnite saj vi nad svojimi otroci, ker s hvaležnim srcem se vas bodo oni vedno spominjali, ko boste vi uže zdavnaj v hladnem grobu počivali.

Iz Loke na slovenskem Štajerskem
14. sept. [Izv. dop.] Imeli smo v soboto 12. t. m. skušnjo in dečki in dekleta so pokazali, da niso zastoj posedali v majheni, da premajheni šolski sobi. Je res huda reč z šolami po naših okrajinah. Poslopja ali bolje rečeno hišice, naukom posvečene, so se zidale v onih časih, v katerih so starši otroke v šolo pošiljali, kakor se jim je zadelo, t. j. le nekateri, šoli najbližnji so decosilili vanjo za par let in to ne prav redno, večina staršev pa se je ravnala po vodilu: če je moj oče živel brez šole in jaz živim, bode še moj otrok, t. j. moj oče je bil neumen, jaz sem, naj bo še moj sin. Učilo se je tedaj tudi toliko, da je največji bebec v treh letih vso učenost, ki se je razprostirala v „Lesebuchu“ — „riba-fisch“, na pamet znal in da je bilo odvečno, otroku pustiti še dalje trgati hlač po šolskih klopih. Da nij bilo v takih razmerah posebnega veselja do šole niti pri starših, niti pri otrocih, je lahko umeti. — Prestrojila se je šola v duhu novejšega časa in s tem se je dalo več naloge in poklicalo vse otroke v njene brame. Vsako kulturno delo je cvetka počasne rasti; stare, zarujavele misli o šoli se še imajo umakniti mislim in terjanjem našega omiko tudi nas narodov iskajočega časa, in treba bode še dosti časa, da vsi sprevidijo potrebo večjih poslopij za šole. Pride jih kaci 100—150 ali še več otrok in učiteljica je ena sama in en učitelj sam, ki

ima strašno delo, malo učiti v več oddelkih, vpehanih v malo sobo.

Tukaj je bilo kaci 120 otrok pri skušnji; sedelo jih je po 9 v eni 5—6 sežnjev dolgi klopi in če tudi je učitelj g. Gaber v dveh oddelkih do- in popoldne enega učil, soba je vendar premajhena in en sam učitelj premalo. Čuditi se je, da je g. Gaber tak lep vspeh poučevanja kazati imel. Odgovarjalo se je izvrstno in v zemljepisu, naravoslovju in zgodovini Avstrije in oddelka štajerskega bilo je odgovarjanje občudovanja vredno, tako da marsikateri fantov lahko stopi pred sprejemno komisijo gimnazija ali realke. Ločanom je svetovati, da si tega učitelja ohranijo, posebno zdaj, ko učiteljev nij ravno dosti.

Domache stvari.

— (Umrli) je Ignacij pl. Kleinmayer tiskar v Ljubljani v 80. letu svoje starosti.

— (V gostilnici Tavčarjevi) v soboto večer po prizadevanji mestnega kasirja Hängthalerja napravljena soareja na korist pogorelcem vrhniškim in unesrečenim Dolenjem je bila dobro obiskana in je vrgla čez 100 gld. čistega dohodka.

— (Nesreča.) Pred kakimi štirinajstimi dnevi je s hrasta pal sin ljubljanskim prebivalcem dobro znanega gospoda Lenčeta po domače Gospodca iz Lavrice, ter si je roko in nogo zlomil. Prenesli so ga v ljubljansko bolnico, kjer je preteklo soboto po groznih bolečinah nmrl. Obiskoval je drugi razred realke. Peljali so ga domov, in na farnem pokopališču v Rudniku pokopali.

— (Utonila.) Nedeljo zjutraj so na desnem bregu Ljubljanice izlekli iz vode staro žensko. Zvedelo se je pozneje, da je 67 let stara žena nekega rokovičarja. Mož je pravil da je šla zjutraj ob štirih z doma v cerkev. Metala jo je večkrat božjast, bolele so jo oči, da se jih je hodila zjutraj zmvat. Bržkone je to tudi zdaj storila, pa je pala v vodo pri tej priložnosti. Imela je pri sebi molitveno knjigo in nekaj denarja in je bila na glavi obtolčena.

— (Ogenj.) Na Plešivici pri Grezupljem na Dolenjskem ste pogoreli 19. t. m. zjutraj ob 5. uri dve poslopji s hlevom in

kozolcem. Eden pogorelec je bil zavarovan pri banki „Sloveniji“ za 900 gl. drugi nij bil zavarovan.

— (V Celji) pred porotniki se začne 24. t. m. obravnavanje proti Andreju Kunaču, kovaču iz mariborske okolice, ki je obdolžen da je v eni noči umoril svojo pred štirimi tedni z njim poročeno ženo, svojo taščo in njenega vnuka na krut način. — Na obravnavo je za pričo povabljen tudi mariborski sodnijski adjunkt g. Peharec, dalje dva univerzna profesorja iz Gradca kot strokovnjaka o človeški krvi.

— (V Petrovčah) pri Celji bode v četrtek 24. t. m. velika šolska svečanost. Povabile so se vse odlične osebe cele občine in drugi prijatelji šolstva in naroda, katerim se vabila nijso mogla poslati, vabijo se s tem da blagovolijo priti.

Razpis.

Služba pevovodje čitalnice ljubljanske združena s stopnjo kapelnika dramatičnega društva se oddaja. Stalna letna plača je 600 gld. in dve benefici. Ponudbe z dotičnimi spričevali sposobnosti naj se pošiljajo najdalje do konca meseca septembra podpisnemu odboru.

V Ljubljani 18. septembra 1874.

Odbor „Dram. društva“.

Tržna poročila.

Z Dunaja 19. sept. Ta teden je bil promet veliko živahnější. Pšenice se je prodalo okolo 50.000 vaganov. Cene so se dobro držale in so v nekaterih sortah celo za 10 kr. poskočile. Banaška je bila po 5 gl. 65 kr., leobersdorfska po 5 gl. 70 kr., maroška po 5 gl. 80 do 90 kr., najslabša pak je bila po 5 gl. 10 kr. Rež se je v ceni tudi dobro držala, pa so je le malo prodali, namreč kaci 6000 vaganov po 4 gl. 10 — 40 kr. Ječmena so za druge dežele močno iskali in se je tudi dobro plačeval. Prodalo se ga je kaci 20.000 vaganov po 2 gl. 80 kr. do 3 gl. 55 kr. Koruze se je prav malo, po starih cenah prodalo. Ovs a se je malo prodalo, a plačevali so ga po 10 kr. pri centu dražje. Bil je po 2 gl. 12 kr. do 4 gl. 93 kr. Moko dunajski malinarji drže po starih cenah, peštanski pa terjajo 25 do 40 kr. več, pa so jo po starih cenah tudi radi dajali.

ko bi k oknicu pristopila, da bi pogledala, zakaj pes laja; pa nikoli nij videl niti njene sence ne. Nekolikrat se mu je zdelo, da vidi v njenem oknu nekaj migati; urno je preskočil plot, šel do hišice in potrkal polagoma na oknice, zašepetal po tihem pa krepko svoje ime; pa v sobi se nij nič ganilo, vselej se je vrnil ne da bi bil kaj opravil.

„Tega ne morem več prenašati,“ tako je Otik zopet klical v svoji skrivni sobi; „in tega ne morem več trpeti, da mora ona, ki jo zbožnujem, šivati za najprostejše ljudi, da bi imela za kruh. Čas je, da se kaj določnega zgodi.“ Ali kaj se ima zgoditi, tega si nij nikoli bližje premislil; tu je vselej prenehal. Otiku se je zdel Enefin praoče ki je utekel iz praznega šuma in neumne krasote kraljevskega dvora v samoto, modrijan, in v tem hipu, ko ga je za tacega spoznala, sklenil je trdno, da stori po njegovem zgledu, če se nad tem tudi cela Praga podere; ali — človek se čez moč ne zmordrijani, le takrat in zato, ker se mu ljubi. Gospod doktor Mrakota si je pripoznal, da

je treba k temu malo več moči in trdnjše volje kakor si je ta zamehčani in razvajeni priljubljenec človeški in osodni mislil. Bil je zdaj prvič v pravem boji, prvič je sklical svoje moči na pomoč; pa bile so neizkušene, gluhe, leno dremajoče v nekem kotu njegove duše. Nijso se prebudile pri njegovem plašnem klicu. Otiku se je godilo kakor trem četrtinam človeštva; hotel je biti srečen, a nij imel toliko poguma, da bi si to srečo sam pridobil. Enefo je res ljubil kakor še do zdaj nikogar in nič na svetu; ali prazni šum in krasota posvetna se mu nijsta hotela pristuditi, da brodil je v svetu globočje nego si je bil v svésti. Poznavajoč Enefino ceno, popolnem očaran od njene lepote, od njenih redkih lastnostij, se je vendar le strašil tega, da se ima on, komur so bile najimenitnejše hiše na stečaj odprte, ko dragoljubemu ženinu, zasnuti s vaško deklico. Misel, kako bodo njegovi znanci o tem sodili, umničevali ter da bode povsod, kjer je bil do zdaj občudovan, s prilizovanjem in spoštovanjem, zdaj morda sprejet s posmehom, da še celo

z zaničevanjem; misel, da pade z višine, kamor so ga povzdignile ugodne razmere in osobne prijetne lastnosti — bila mu je večkrat tako zoprna, kakor misel, Enefi se odreči. Vsak dan je bolj omahoval mej ljubeznijo in društvenimi predsodki. Mati je vendar le prav imela, da se nij v Pragi kljubu vsi njegovi učenosti nič pravega naučil; ne bil bi se imel za to na njo jeziti.

Enefa nij nič pozerovala in ne slutila, da novi človeški odrešenik od žalosti prepada, omahuje, da ne vé, kako bi ta notranji boj končal ter svojo in njeno osodo določil; bila je srečna, popolnem srečna in nikoli jej nij na misel prišlo, terjati več. Saj ga je vsak dan videla, saj je bil poln ljubezljivosti proti njej, čutila je, kako mu je draga, znala ga je poslušati kakor Marija, sestra skrbne Marte, svojega gospoda in mojstra, nij mislila na prihodnost — njene želje nijso šle dalje, vršile so se v tem.

(Dalje prih.)

Narodno-gospodarske stvari.

Razširjanje žlahtnega govejo-živinskega plemena.

Štajersko gospodarsko društvo prodaja v prihodnjem mesecu oktobru zopet in sicer v Celju nekoliko bikov in telic žlahtnega plemena po javni dražbi pri kateri imajo samo tisti tukajšnji posestniki pravico se poganjati, kateri še v teku tega meseca pri deželni gospodarski podružnici v Celju 10 gl. vložijo, in tam izreko ali želijo bika ali telico kupiti.

Na to opozorujemo naše posestnike za voljo poboljšanja živinskih plemen.

Poziv na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim naročnina poteče konec septembra in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ velja:
Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
Za mesec oktober 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Za četrt leta 4 gld. — kr.
Za mesec oktober 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejeman „ „ 3 „ — „
Administracija „Slov. Naroda“.

Dunajska borza 21. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 „ 60 „
1860 drž. posojilo	109 „ 75 „
Akcije narodne banke	992 „ — „
Kreditne akcije	248 „ 75 „
London	109 „ 85 „
Napol.	8 „ 78 1/2 „
C. k. cekini	— „ — „
Srebro	104 „ — „

Tuji.

19. septembra:

Evropa: Bohutinski iz Boštjanja. — Schreker, Koler iz Pešte. — Förster, Riehl iz Dunaja. — Verginec iz Trsta. — pl. Trevisan iz Monfalcona. — Brešar iz Trsta. — pl. Meiz, c. kr. nadlejt. iz Italije.

Pri Slona: Woločnik iz Reke. — Mrak iz Dunaja. — Laker iz Trsta. — Streisler iz Grada. — Guldenprein iz Vrhne. — Kinsele iz Reke. — Detunziš iz Trsta. — Godina iz Pisino. — Koželj iz Črmošnjice. — Ribnikar iz Dola. — Kuster iz Kranja. — Skerbiniec iz Predvora. — Kunšič St. Junja. — Jeršinovic iz Črnomlja. — Adamović iz Šmartna pri Litiji. — Moz iz Dunaja.

Pezovič iz Javorja. — Švinger iz Loža. pl. Seidel iz Dunaja.

Pri Malič: Turn iz Radovljice. — Klaus iz Dunaja. — Dizlar iz Petrinja. — Bohkole iz Pruskega. — Šaffer iz Dolenjskega. — Hander, Mosem, Müller, Kasteli iz Dunaja. — Fihač iz Celja. — Curda iz Podkrajja. — Brumer, Volf iz Dunaja.

Pri Zamorel: Kran iz Ljubljane. — dr. Hoffman iz Grada. — Žgur iz Krškega.

Pri bavarskem dvoru: Jenko iz Črnavrha. — Žnidaršič iz Loža. — Baroch iz Gradišče. — Perim iz Trsta. — Demšar iz Senožeč. — Zarnik iz Trnovega. — Zardešič iz Trsta.

Pri carju avstrijskem: Vanič iz Krškega. — Peterneij iz Grada.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zavarovalne banke „Slavije“

je pri podpisnem v Virantovi hiši, kjer se sklepajo zavarovalna opravila vsake vrste ter se pojasnjenja dobrovoljno dajo.

Tudi se tam subagenti sprejemajo.

J. Kristan.

(265)

Mej mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupiti, za katere firma prodajalca ne da dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, dokaz najstrogeje solidnosti!

Neverjetno, pa resnično!

Za 10 in 12 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto verižico, medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

15 in 20 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšo delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 18 ali 25 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom in talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoirna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem talmi-zlatu; te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z verižico, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoirna ura, se brez ključa navija, z verižico in medaljonom vred.

Samo 40, 50 in 60 gl. zlata ura za gospe z diamanti.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoirna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoirna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gld. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar družega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1 1/2, gl. 3, 5 do 10 gl.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Zlatnine

od c. kr. urada za kovani denar na Dunaji kot prave uradno izprobane.

Prstani.

Prstani za dame gld. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15.
Pečatni prstani za gospe gld. 8, 10, 11, 12 do 20.
Zakonski prstani gld. 5, 6, 7, 8.

Zlate urne verižice.

Verižice, kratke s ključem gld. 15, 20, 25, 30, 35 do 80 v vseh izdelanjih, kakor se moreš zmisliiti.
Verižice, dolge z gladkim ali faconiranim premikačem z biseri ali na robce zbrusenim kamnom gld. 28, 30, 35, 40, 55, 60, 65, 70, 80 do 150.

Zlati medaljoni

za gospe in gospe.
Z zlahtnimi kamni gld. 14, 16, 18, 20, 22, 24, 30, 35, 40, 45, 50.

Zlate garniture.

Broše in uhani gld. 18, 20, 24, 30, 35, 40.
Z zlahtnimi kamni ali biseri gld. 36, 40, 45, 50 do 200.
Z dijamanti ali briljanti gld. 60, 80, 90, 100 do 500.

Zlati uhani.

Lečice za otroke gld. 1.25, 1.50, 1.75, 2, 3, s kamni ali brez njih.
Uhani, dolgi ali okrogli s kapljami ali brez njih, gladka ali z zlahtnimi kamni ali v obliki pušice gld. 12, 15, 18, 20 do 30.
Boutons z dijamanti ali briljanti gld. 50, 55, 90, 100 do 500.

Zlati gumbiči za srajce in manšete.

Z zlahtnimi kamni gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20.
Navadne v najnovejši izvršitvi gld. 12, 15, 20 do 25.
S fotografijami gld. 12, 15, 16 do 40.

Zlati križci

gid. 6, 7, 8, 9, 10, 12.
Z biseri ali zlahtnimi kamni gld. 8, 9, 10, 12 do 25.

Zlate naprsne igle.

V raznih oblikah, Jockey, Sport itd. od gld. 5 do 30.
Z zlahtnimi kamni od gld. 5 do 30.
Z briljanti gld. 15 do 150.

Zlate bracelette.

Gladki obročki različne velikosti gld. 18, 20, 26, 30 do 60.
Z zlahtnimi kamni ali biseri 30, 36, 40, 50 do 80.
Z briljanti od gld. 80 do 500.

Pismena naročila

se na poštno povzetje ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visočini časa.

Vsi, ki si nove ure in zlatnine naročiti želé,
Vsi, ki stare ure ali staro zlatnino za novo zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhren- und Goldwaaren-Fabrikant,
Rothenthurmstrasse 9, nasproti Wollzeile,
Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(188—9)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.